

David 3: wachten
1 Samuël 18-31

- Lezing 1: 1 Samuël 18:6-9

⁶Bij de intocht van het leger, toen David terugkeerde van zijn overwinning op de Filistijn, liepen in alle steden van Israël de vrouwen zingend en dansend uit om koning Saul feestelijk in te halen met muziek van tamboerijnen en rinkelbellen. ⁷Opgetogen zongen ze:

‘Saul versloeg ze bij duizenden,
David bij tienduizenden.’

⁸Saul ergerde zich aan dit lied en werd woedend: ‘David geven ze er tienduizenden en mij maar duizenden. Nog even en ze geven hem het koningschap!’ ⁹Vanaf die dag begon Saul David te wantrouwen.

- Lezing 2: 1 Samuël 21:2-7

²David begaf zich naar Nob, naar de priester Achimelech. Deze kwam hem geschrokken tegemoet en vroeg: ‘Waarom bent u alleen, waarom is er niemand bij u?’ ³‘Orders van de koning,’ antwoordde David. ‘De koning heeft me belast met een opdracht waarvan niemand iets mag weten. Mijn mannen wachten op me op een afgesproken plek. ⁴Maar nu ter zake: wat hebt u in voorraad? Geef me vijf broden, of wat u anders in huis hebt.’ ⁵‘Gewoon brood heb ik niet,’ antwoordde de priester. ‘Ik kan u wel gewijd brood geven, maar alleen als uw mannen geen omgang met een vrouw hebben gehad.’ ⁶‘Wij hebben zoals gewoonlijk de verplichting op ons genomen om ons van de omgang met vrouwen te onthouden,’ antwoordde David. ‘Altijd als ik er met mijn mannen op uit trek zijn wij en alles wat we bij ons hebben gewijd, zelfs als het een gewone onderneming betreft. Dus vandaag zijn we zeker gewijd.’ ⁷Daarop gaf de priester hem gewijd brood, want hij had geen ander brood dan het toonbrood uit het heiligdom van de HEER, dat om de zoveel dagen wordt ververst.

- Lezing 3: 1 Samuël 24:1-8

¹David trok zich met zijn mannen terug in de rotsholen in de buurt van Engedi. ²Toen Saul bij terugkeer van zijn veldtocht tegen de Filistijnen hoorde dat David zich in de woestijn bij Engedi bevond, ³koos hij drieduizend van de beste soldaten van Israël uit en ging met hen in het rotsachtige gebied waar de steenbokken leven, op zoek naar David en zijn mannen. ⁴Onderweg kwam hij langs schaapskooien waarachter een spelonk lag. Daar ging hij naar binnen en hurkte neer om zijn behoefte te doen. En juist achter in die spelonk hadden David en zijn mannen zich verstopt. ⁵David's mannen zeiden tegen hem: ‘Dit is je kans! Dit is het moment waar de HEER op doelde toen Hij zei: “Ik zal je vijand aan je uitleveren; je kunt met hem doen wat je goeddunkt.”’ David stond op en sneed stilletjes een reep van Sauls mantel af. ⁶Zijn hart bonsde ervan, ⁷en hij zei tegen zijn mannen: ‘De HEER verhoede dat ik mijn koning, de gezalfde van de HEER, iets zou aandoen en mijn hand tegen hem zou opheffen. Hij is immers door de HEER zelf als koning aangewezen.’ ⁸Zo maande David zijn mannen tot kalmte en weerhield hij ze ervan om Saul te overvallen.

Preek

Lieve mensen,

Ons leven bestaat voor grote delen uit wachten. We ervaren het allemaal wel. Als je haast hebt en de bus komt niet of de trein valt uit. Of je staat in de file. Maar ook in het groot. Als je op een wachtlijst staat voor een operatie. Of je wacht op een belangrijke uitslag. Je wacht op bericht van familie die op vakantie is in een gebied waar bosbranden zijn. Of je moest wachten tot de pandemie eindelijk beteugeld was. En ga zo maar door.

Wachten kan heel zwaar zijn. Omdat je daarin afhankelijk bent. Van omstandigheden. Van andere mensen. Je kunt wachten niet verkorten, omdat je geen invloed hebt op die factoren. En dus moet je er op vertrouwen dat een ander je niet langer laat wachten dan nodig.

In de Bijbel wordt ook veel gewacht. Abram moest lang, heel lang wachten op zijn beloofde zoon. Mozes moest zijn dagen slijten in de woestijn bij de kudde. Pas op 80-jarige leeftijd mocht hij het volk gaan bevrijden. Ook David moet lang wachten.

Want hij is wel gezalfd. Maar er is nog niet echt sprake van dat hij al koning gaat worden. Kijk, het leek allemaal heel voorspoedig te gaan. Hij werd vanachter de kudde als muzikant aan het hof ingehuurd. Om de koning tot bedaren te brengen met zijn betoverende harpklanken. Daarna verslaat hij Goliath. Krijgt Sauls dochter tot vrouw. En wordt ook nog eens legeraanvoerder. Dus alles staat gereed. Hij is slechts één stap verwijderd van het koningschap.

Maar dan gaat het bergafwaarts. Het wantrouwen van Saul groeit, omdat de populariteit van David toeneemt. Er wordt zelfs een hit over geschreven. Saul probeert tot twee keer toe David aan de wand te spietsen met zijn speer. Dat is nog in woede. Dan wil hij David laten sneuvelen in de strijd. En vervolgens beraamt hij bij zijn volle verstand een moord op David. En dus moet die vluchten. Maar waarheen?

Eerst maar eens naar de tent van God in Nob. Daar krijgt hij de toonbroden mee, die eigenlijk voor God bedoeld waren. Jezus verbindt daar trouwens een prachtige les aan, over het houden van de sabbat. Hij stelt dat regels niet heilig zijn, maar liefde, barmhartigheid wel. Want eigenlijk mocht Achimelech die broden niet aan David geven. Maar ja, als iemand in nood is. Dan gaat dat altijd voor. (Mat. 12:3-4; Mar. 2:25-26, Luc.6:3-4)

Maar goed, ook dat is niet echt tot zegen. Want de hele club priesters wordt uitgemoord door Saul en David voelt zich daar ongelooflijk schuldig over. En al die tijd ziet hij geen vervulling van Gods belofte dat hij koning zal worden. Integendeel.

Hij vlucht naar Filistijns grondgebied, maar wordt daar weggejaagd. Daarna verschuilt zich in Adullam, aan de rand van de woestijn in Juda. Daar voegt zijn familie zich bij hem, maar ook allerlei mensen die op de één of andere manier voor Saul op de vlucht zijn. Zo'n 400 mensen. Dat is zijn koninkrijk. Maar goed, daarvoor is hij niet gezalfd.

En dan krijgt hij de kans om Saul te doden. Dat hebben we gelezen, en het gebeurt daarna nog een keer. Moet je je voorstellen. Hij zou in één klap van het rondzwerven af zijn. Constant op je hoede omdat je zo in een hinderlaag kan lopen. En hij zou meteen koning zijn, want zijn populariteit is gigantisch. Je zou kunnen zeggen: David krijgt een olifantenpaadje voor zijn neus.

Slide:

Kijk, dit is een olifantenpaadje. Zelfs in Rotterdam. *Weet iemand waar?*

Een olifantenpaadje is een kortere weg, die eigenlijk verboden is. (*Weet iemand waarom het olifantenpaadje heet?*) Het levert je een beetje tijdwinst op, maar niet om over naar huis te schrijven. Ook als je moet wachten, zijn er soms olifantenpaadjes. In de file zie ik soms mensen die in ieder gaatje duiken. Tijdwinst minimaal. Ergernis alom.

Maar goed, David krijgt ook zo'n olifantenpaadje voorgeschoteld. Saul moet naar de wc en doet dat in de grot waar David en zijn mannen verscholen zitten in het donker. Hij hurkt neer om te poepen. Nou, kwetsbaarder kun je niet zijn. Davids mannen zeggen: nú vervult de Heer zijn beloften aan je. Ze laden het nog geestelijk ook hè. Maar David doodt Saul niet. En later, als Saul ligt te slapen. Nog zo'n kans. Weer dezelfde woorden. Maar opnieuw neemt David dit olifantenpaadje niet.

Ook dit zie ik terug bij Jezus. Als die verzocht wordt in de woestijn. Satan gebruikt woorden van God. Om Jezus te verleiden. Zodat die snel het koningschap naar zich toe haalt. Zonder verder lijden. Maar Jezus ontmaskert het als een olifantenpaadje. Een oneigenlijke weg.

In het wachten is het belangrijk dat je gehoorzaam blijft aan God. Kijk, Jakob deed dat anders hè. Die probeerde wel de kortste weg. Omkoping en leugens. Zodat hij de eerstgeboortezegen snel zou krijgen. Maar vervolgens moet ook hij op de vlucht. Uiteindelijk levert het geen winst op voor hem en is hij ongeveer 20 jaar in ballingschap. Moet hij wachten op Gods moment.

Zou dat moment voor David komen? Het lijkt steeds verder achter de horizon te verdwijnen. Hij zwerft rond met zijn bende en is nergens thuis. Dakloos. Hij is overgeleverd aan couchsurfing, maar dan wel next level met inmiddels 600 man en hun gezinnen. Hij mag wonen in Siklag, maar dat wordt bij zijn afwezigheid geplunderd door de Amalekieten. En alle vrouwen en kinderen zijn weggevoerd. Dan staat er:

Slide ³Toen David en zijn mannen bij Siklag aankwamen en zagen dat de stad in de as was gelegd en dat hun vrouwen en kinderen waren weggevoerd, ⁴begonnen ze luidkeels te jammeren, tot ze geen kracht meer hadden om te huilen (...) ⁶David kreeg het zwaar te verduren, want zijn mannen waren zo verbitterd over het verlies van hun kinderen dat ze hem dreigden te stenigen. Daarom zocht hij steun bij de HEER, zijn God.

Zover is het dus gekomen. Hij houdt niemand meer over. En moet opnieuw vrezen voor zijn leven. Het koningschap, dat de Heer hem beloofd had, lijkt echt verder weg dan ooit. Zelfs zijn laatste vertrouwelingen zijn het zat en willen hem stenigen. ... Maar de laatste zin maakt het verschil: 'Daarom zocht hij steun bij de HEER, zijn God'.

Dat is het enige dat je kunt doen als je moet wachten. Als beloften maar niet uitkomen. En soms zo ver uit beeld raken. Als je leven anders gaat dan je verwachtte. Als je kinderen keuzes maken, die soms verstrekkende gevolgen voor hun leven hebben. Als je zelf vastloopt. Zoek steun bij de HEER, je God.

Het woord 'wachten' in het Hebreeuws. Het woord dat ook in Psalm 27 gebruikt wordt. Dat heeft een heel bijzondere betekenis. Het is 'verwachten, hopen, uitzien'. Maar het betekent ook: als met een spinnenweb je aan iets of iemand verbinden. Je weeft draden om vast te blijven houden. Om er niet doorheen te zakken. Om niet te pletter te vallen in je verdriet.

Als je afhankelijk weet van God. Dat je hem in het wachten niet loslaat. Maar blijft aankloppen, blijft bidden. Verbonden blijven met hem. Je vastklampen aan zijn beloften. En desnoods zijn revers pakken. Hem niet loslaten. Zijn woorden niet loslaten. Niet zijn beloften, maar ook niet zijn geboden. Hij zal ze vervullen.

Dat zie je bij David. Op het moment dat hij ten einde raad opnieuw steun zoekt bij zijn Heer. Bijna gestenigd. Op datzelfde moment is er ergens anders een veldslag gaande. En in die veldslag komt de weg vrij voor David. Want Saul sterft. Op Gods tijd. David had geen olifantenpaadjes genomen. Maar geduldig gewacht. Nou ... geduldig. Biddend, zoekend, soms wanhopig. Maar altijd weer God aan zijn woord houden.

Wachten is iets actiefs. Omdat je niet afhankelijk bent en ook niet wilt zijn van omstandigheden. Of van grillige nukken van mensen. Nee, je wilt vertrouwen op God. En als jou dat niet lukt, dan doen anderen om je heen dat wel. Als jouw gebed verstomt is er bijvoorbeeld altijd nog de gebedsgroep op woensdagochtend en donderdagochtend. En kun je voor je laten bidden na de kerkdienst. Daar heb je elkaar voor in de Waterpleinkerkerk en andere gemeenten.

Zo wachten we samen. Voor elkaar en met elkaar. En we houden God aan zijn beloften. Zoals David.

Amen